

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno, četrtletno K 16.50.

Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Pogajanja na Koroškem razbita.

Nemci se zavedajo svoje premoči na Koroškem in niso hoteli sprejeti zmernih pogojev, ki so jih jim stavili jugoslovanski delegati pri mirovni pogodbi v Celovcu. Naši zastopniki so zahtevali, naj se ustvari status quo in naj se nemške čete umaknejo na prejšnjo demarkacijsko črto. Nemci hočejo torej še nadaljno prelivanje krvi, še nadalje hočejo terorizirati in uničevati našo slovensko Koroško.

Zastopniki Nemške Avstrije so v St. Germainu, da sprejmejo iz rok antantnih zastopnikov obračun, ki ga bo treba likvidirati. In pri tem mislijo, da se jim bo v dobro vpisala tudi naša slovenska Koroška, ker so ravno v njeni posesti. Mi dvomimo, da bo mirovna konferenca istega naziranja, ker s tem bi kršila in pohodila eno glavnih onih načel, za katera se je bila dolgoletna svetovna vojna. Vendar se pa čudimo, da ne poseže na Koroško antanta, ko vendar vidi, kaj da se godi. Menda se v celi svetovni vojni, razen v Belgiji, ni zgodilo toliko krivic, toliko grozodejstev, kakor ravno zadnje čase na Koroškem. Nemška furija je zagospodarila z vso svojo silo. Vsa ona skrita maščevalnost je izbruhnila namah ter se kakor uničujoč hudovnik razlila po slovenskem Koroškem ter razdrla vse, s čemer je prišla v stik. In če nam danes ali jutri mirovna konferenca prisodi naše slovenske kraje na Koroškem, tedaj smo prepričani, da bomo našli le razvaline. Naš koroški kmet, ki bi se na poziv zastopnikov v Versaillesu vrnil na svojo grudo, bi moral čakati do druge jeseni, da bi dobil sadove svojega dela. Letošnje delo mu je uničila nemška krvoločnost.

Zavedati se moramo resnega položaja, ki je zopet nastal na Koroškem. Pred dobrim tednom so v Ljubljani izdali spomenico, naslovljeno na ves slovenski narod. Vse tri stranke so si zaprisegle, da bodo opustile strankarski boj, češ da potrebujejo vso energijo naroda v boju za rešitev in obranitev slovenske Koroške. Te zaprisege se vse stranke niso držale. Jugoslovanska socialno-demokratska stranka in njeno glasilo sta z istim loparjem tolkla po nasprotnikih kakor prej, ko še ni bilo sklenjeno premirje. In zdi se nam, da je ta stranka naravnost izrabila položaj na našem političnem bojišču ter še bolj udarjala po nasprotnikih, o katerih je vedela, da ne bodo odgovarjali z istim orožjem, ker vedo držati dano besedo.

Nam se tako politično delo ne zdi pošteno. In če vpoštevamo naš splošno-narodni položaj, tedaj smemo celo trditi, da tako delo naravnost uničujoče vpliva. Na slovenskem Koroškem stoje še vedno nemške roparske tolpe in groze, da prekoračijo tudi štajersko mejo. Naša sveta narodna dolžnost je, da branimo te ogrožene meje, da preprečimo pogin naše zelene Štajerske, ki se je komaj nekoliko opomogla od grozot svetovne vojne. Naš narod se večinoma zaveda, da je obstoj cele Slovenije v nevarnosti, če ne zagodzemo nemški naval. In več nego izdajalec naroda je tisti, ki le z migljajem pripomore k temu, da se oni, ki jih državni zakoni in pa dolžnost domovine kličejo pod orožje, ne odzovejo temu poklicu. Vendar so se pa našli ravno v jugoslovanski socialno-demokratski stranki ljudje, ki so jeli v najnevarnejšem času vzbujati dvome med našimi ljudmi glede obrambe naše domovine, čeprav sede ravnosti ljudje pri vladni mizi ter dobro vedo, kaj in kako.

Morda se je to zgodilo pomotoma. Toda zgodilo se je in efekt se kaže povsod.

Mi na najsevernejši meji Slovenije poznamo nevarni položaj in bomo prvi občutili posledice vsakega nepremišljenega koraka. Kot taki imamo pa pravico, da zahtevamo od vseh, ki se hočejo prištevat i jugoslovanskemu plemenu, da store kot Jugoslovani svojo dolžnost in ne dajo orožja v roke našim nasprotnikom.

Velika večina našega naroda je naših misli, našega prepričanja. Na to večino apeliramo danes: strnimo se v eno samo močno četo, da vsaj še v teh zadnjih urah pred odločitvijo v Versaillesu prepričimo vsako nevarnost, ki bi pretila od zunanjega ali notranjega sovražnika našemu malemu narodu. In ko bo ta nevarnost za vedno izginila, tedaj bodo šle naše čete vsaka na svoj kraj, kjer bomo imeli potem čas tudi za domače politične manevre.

Spodnještajerska mesta in trgi.

Ivan Prekoršek je napisal za „Slov. Narod“ članek, ki je tudi za mariborske razmere pomemben, vsled česar ga priobčujemo:

Pod vplivom javnega mnenja in iz premišljene trgovske previdnosti so poprej nemški in nemškutarski trgovci in obrtniki ob preobratu za silo pobeljili nemške napise ali odstranili nemške napise deske, nekaj je k temu pripomogla ponekod tudi ulica, ki je hotela malo maščevanja za vse ke lce in velike nasilnosti iz preteklih časov. Ni pa še do danes v celem desetletju, da bi ti čez noč izpreobrjnenci uvedli

slovenske napise ali kakorkoli izpremenili svoje življenje. Čakali so in še čakajo, ker še vedno upajo, da bi utegnili še priti kako drugače. Danes so konečno po poročilih dnevi in že ure teh upov šteti. Ni pa iskati edinega razloga za navedeni pojav samo v pogrešenih upih in nadah pač pa v veliki in odločilni meri v dejstvu, da hoče preostanek nemštva in nemškutarije živeti še nadalje med nami ločeno strogo nemško življenje kot gospodarsko in kulturno dovolj krepka in nacionalno dovolj zavedna manjšina.

Tako je tudi razumeti zadnji uvodni članek „Deutsche Wacht“, ki je pretečeno soboto zadnjič pod imenom „Deutsche Wacht“ izšla v Celju. Ista ideja bo nosila v naslovu le bolj nedolžno ime „Cillier Zeitung“. List se je ves čas svojega življenja naslanjal v prvi vrsti na Celje, v zadnjih letih je njegova zaslomba zunaj Celja postala že popolno neznanca, našel si ga pač še v hišah posebno gorečih ali pa posebno plahih ljudi po raznih trgih po deželi. List je bil strupen glasnik surove sile, zanj ni obstajala resnica niti postava na papirju, saj so bili izvršitelji one papirnate avstrijske postave objednem duševni očetje in podporniki lista: nemški sodniki, zdravniki, uradniki, trgovci in obrtniki. Ti so bili nositelji nemške kulture med nami v preteklosti, in njih glasilo je bila „Deutsche Wacht“. Z državnim preobratom je postalo drugače: nemško uradništvo, ki je kot eksponent nemške ekspanzivnosti, službovalo pri nas, je moralo ostaviti službo v novonastali naši državi in si poiskati dela in kruha v Nemški Avstriji. Ostalo jih je pač še nekaj vsled slovenske popustljivosti, v privatnih nemških podjetjih je ostalo vse pri starem, ostali so tudi zdravniki, odvetniki, trgovci in obrtniki. Ti hočejo torej v bodoče tvoriti nemško politično ozadje listom kakor je v Mariboru „Marburger Zeitung“ in v Celju nova „Cillier Zeitung“.

Dobro je, da se poznamo in da vemo, v kateri smeri hočejo preostali Nemci in nemškutarji pri nas javno živeti. V praksi so se v dnevih proslave 1. majnika vrgli v naročje socialni demokraciji. V kolikor je ta stranka tudi narodna in v kolikor ni bila z nemške strani to samo demonstracija bi videli v tem korak približevanja. Ker pa je težko umljiva spojitev nemških kapitalistov s slovenskim in nemškutarskim delavstvom in malim uradništvom, vidimo v onem sklenjenem pojavu premišljeno demonstracijo in odpor proti stremljenju našemu, ki gre naravno za tem, da se razmere v vsem našem javnem življenju čimprej popolno izčistijo in ustalijo.

Iz tega vidika smatram jaz za pravilno in primerno, da gospodarsko in narodopolitično obravnavaemo nemško manjšino na Slovenskem Štajerskem. Vsa njena prezpomembnost se bo po moji sodbi itak mnogo prej, ko marsikdo misli, pokazala.

Po dogodkih zadnjih dnij, ki niso bili ravno prijetni, je zavladala po celem teritoriju Slovenske Štajerske neka mizlična nervoznost, ki je videla vstajati strahove tudi tam, kjer jih ni bilo. In tako je z nepotrebnim strahom rasel tudi nezaslužen ugled ali recimo bolje pomen preostankov one manjšine, ki nas je s pomočjo razpadlega sistema obviadovala skozi toliko deset in stoletji.

V zvezi z vsem tem pa hočem še reči, da ni nič manj slaba in usodna kakor napačna popustljivost ona pavšalna obsodba ali odbijanje iz prejšnjih časov zapeljanih ljudi. Ta pojav je najneždravejši, da hoče biti vsak že sodnik, poklican ali nepoklican, čez vse, ki so vsled slabe vzgoje ali radi ljubega kruha hodili po drugih potih in se jih hoče danes iz grde sebičnosti in konkurenčnega strahu odvrčati od nas. Poleg dobre šolske vzgoje, ki je posvečena naraščajo, časopisja ki naj trezno in vzgojno poučijo informira o vseh vprašanih javnega življenja čaka izredno velika naloga naše trgovskoobitne organizacije, v kojih naj bo prostora tudi za vse razne »izpreobrnjenice« in tudi prave Nemce, ki želijo med nami mirno živeti in pošteno delati. Grobov je poln cel svet, čas je že, da mislimo na življenje in pridno delo na vseh poljih naše velike nove domovine. Z Nemci, ki ostanejo med nami bomo pa znali primerno in pravilno pravično ravnati šele tedaj, ko izginejo iz našega mozga vsi sledovi našega stoletnega suženjstva, v tem pogledu pa nam vsem še mnogo manjka.

Političen pregled.

Pogajanja za premirje na koroški fronti — Pogajanja so ostala brezuspešna. Jugoslovanski delegati zapustili Celovec. — Izmenjava ranjencev in bolnih ujetnikov. LDU. Celovec, 16. maja (DKU.) Uradno: Pogajanja z jugoslovansko delegacijo o ugotovitvi demarkacijske črte na koroški fronti in o sklepu premirja so ostala brez uspeha. Jugoslovanska delegacija je odločno zahtevala, da se mora vzpostaviti črta, ki je bila pred 29. aprilom in da jugoslovanske čete zopet zasedejo mostišča pri Spodnjem Dravogradu in Velikovcu ter vojaško pozicijo na severnem izhodu iz karavanškega predora, iz katerih so se, kakor je znano vršili vpadi z dne 29. aprila proti Celovcu in Beljaku. Nemška Avstrija je najprvo predlagala skleniti premirje z ozirom na sedanjo črto. V nadaljnjem poteku razprave pa je predlagala Nemška Avstrija nevtralizacijo na desnem bregu Drave ležečega koroškega ozemlja od Frajbahe do štajerske meje. Tretji predlog se glasi, da naj se nemško avstrijske čete iz označenega ozemlja umaknejo in da jugoslovanski zastopniki zgolj zato jamčijo, da se pri premikanju jugoslovanskih čet ne vršijo nobena nasilstva napram prebivalstvu, ki drži z Nemško Avstrijo. — Vse te predloge so jugoslovanski zastopniki označili kot nerazpravljive. Na nadaljni predlog zastopnikov Nemške Avstrije, da naj se glede ugotovitve provizorične demarkacijske črte do ureditve vprašanja po mirovni pogodbi obrne na raziščišče ali na ententne velesile, so izjavili jugoslovanski zastopniki, da sprejmejo ta predlog le kot sporočilo njihovi vladi in da radi tega ne morejo odgoditi svojega odpotovanja. Jugoslovanski zastopniki odpotujejo dne 17. t. m. zvečer preko Maribora. Na njih prošnjo se jim je dala prilika pred odpotovanjem obiskati v Celovcu se nahajajoče jugoslovanske ujetnike. Nadalje so se sporazumeli, da pripustita obe stranki obisk pri njih se nahajajočih vojnih ujetnikov po komisiji druge stranke in da se izmenjajo ranjeni in bolni ujetniki.

Jadransko vprašanje. LDU. B a z e l, 16. maja. (ČTU.) Iz Pariza poročajo: Polkovnik House je konferiral včeraj s Sonninom in italijanskim poslanikom v Washingtonu in danes z Orlandom. Lloyd George se je pogajal danes z Orlandom in Sonninom. Popoldne so se posvetovali Wilson, Clemenceau in Lloyd George še posebej o jadranskem vprašanju. Italijanski krogi se posebno vznemirjajo radi razdelitve avstrijskega trgovskega brodovja, ker po njih mnenju od tega brodovja Jugoslavija preveč dobi.

Vprašanje Reke. LDU. P a r i z, 16. maja. (DKU.) Ofcijalni razgovor Jugoslovancov z Italijani glede vprašanje Reke ni dovedel do končne rešitve. Ofcijalni dogovori se bodo nadaljevali.

LDU. B e r l i n, 16. maja. (ČTU.) Iz Luga-
gana poročajo: Rešitev jadranskega vprašanja se je odgodila do podpisa mirovne pogodbe z

Nemčijo, da ima na ta način italijanski narod priliko se vsaj nekoliko oddahniti.

LDU. A m s t e r d a m, 17. maja. (DunKU.) Pariški dopisnik „Daily Telegrapha“ poroča iz poučenega vira, da se je vprašanje Reke sedaj tako uredilo, da bo mesto izročeno Italijanom, ki prepuste uporabo pristanišča Jugoslovanom potom drž. pogodbe.

Italija želi močno Nemško Avstrijo kot zaveznico proti Jugoslaviji. LDU. L u g a n o, 16. maja. (DKU.) Italijansko časopisje ugotavlja, da so vodilni italijanski politiki doživeli popoln polom. Italija stoji sedaj razočarana pred vsemogočnim francoskim militarizmom, ki hoče na sebičen način uveljaviti francoski mir, ki hoče Nemški Avstriji odvzeti vsako možnost obstoja, ki hoče izolirati Italijo in umetno izvyzati spore s sosednimi narodi. Italijansko časopisje želi pozdraviti močno in Italiji naklonjeno Nemško Avstrijo kot zaveznico pri obrambi proti jugoslovanskim aspiracijam ter predlaga, naj italijanski zastopniki eventualno odrečejo podpis končnoveljavnih mirovni pogodbi.

Italija se pripravlja. LDU. C e l o v e c, 16. maja. (DKU.) Tiskovni odsek koroškega deželnega odbora javlja: Listu „Resto del Carlino“ poročajo z dne 5. maja, da sta dospela v Trbiž v svrhu inspiciranja italijanskih čet ob koroški meji vrhovni armadni poveljnik Diaz in šef generalnega štaba Battaglia. Z ozirom na politične in vojaške razmere smatrajo njun prihod za važen dogodek.

Dnevne novice.

Nemška grozodejstva na Koroškem. V Prevaljah so nemški vojaki zvezali dve ženski in potem ustrelili. V Guštanju so imeli nemški vojaki pred gostilno Lešnik na žici dve človeški očesi natakajeni. Tam je hodila gor in dol nemška straža, ki je vsakemu civilistu rekla: Poglejte, ta očesa so pričča, kako delajo Slovenci z Nemci, ki so nad 20 Nemcem oči iztaknili. Toda oči so iztaknili nemški vojaki in potem dožili Slovence takih grozodejstev.

Orožne vaje. — Podpore svojcem vpkolicanih. Svojcem k orožnim vajam vpkolicanih vojakov se dovoli za dobo orožne vaje prispevek za preživljanje po določilih naredb z dne 19. decembra 1918 št. 219, oziroma naredb z dne 2. aprila 1919 št. 434, odstavek III. Tudi za vlaganje prošenj veljajo določila teh naredb.

Socialni demokrati proti prejemu sodu. Našim socialnim demokratom ne ugaja nobena strožja vladna naredba. Seveda tudi ni zadovoljna s prekim sodom. Kdor pozna razmere v naših obmejnih krajih, bo pa nekoliko drugačnega mnenja. Po Spodnjem Štajerskem je še vse polno elementov, ki skušajo z vsemi sredstvi doseči, da pride v naši deželi zopet Nemec do veljave. Ni nam treba navajati vseh različnih mahinacij, ki jih delajo ti ljudje, kajti opisali smo jih že nešteto krat. Nesreča na Koroškem je bila olje v ogenj, ki ga netijo Nemci in nemškutarji med nami. Že so videli uresničene svoje sanje. In popolnoma naravno je, da mora vlada že v kali zadušiti vsak najmanjši poskus vprizoriti na Spodnjem Štajerskem gibanje, ki bi vplivalo na našega zunanjega sovražnika. Ko je vojaška oblast spoznala nevarnost na naši severni meji, je morala to mejo kolikor mogoče dobro zavarovati. S tem je odpoklicala vojaštvo iz zaledja ter ga poslala na mejo. Da pa ima tudi v zaledju dovolj vojaštva, je morala vpklicati nekaj letnikov k orožnim vajam. In ravno v tem trenutku se je pokazalo med štajerskimi Nemci v pravi luči sovražstvo proti naši državi. Z vsemi kriptji so delali in delujejo, da bi odvrnili naše fante od njihove dolžnosti ter se ne odzvali vpklicu. Kako zapijejo socialni demokrati, če ta ali ona stranka nekoliko poagitira med delavci, da bi jih pridobila za se. Ali naj pa država mirno gleda, da bodo nemškutarji odvrčali naše vojake od njihove dolžnosti? Ali naj čaka, ko bo že prepozno? Mi mislimo, da je dolžnost vsakega pravega prijatelja naše mlade države, da dela na to, da vladata red in mir v državi. Naloga časopisja pa je, da vpliva pomirjevalno na narod,

da ne vzbuja nezadovoljnosti in majodušnosti vsaj to nalogo vrše drugi, nam sovražni elementi.

Mariborski sosvet. V mariborski sosvet so imenovani sledeči gospodje: dr. Franjo Rosina, dr. Josip Leskovar, dr. Anton Jerovšek, Vilko Weixl, Ferdo Leskovar, stavbenik Hubert Misera, namesto Pfrimerja, Naskota in Močnika Leopold Barta, Franc Vincetič in Anton Turk, namesto Kitaka, ki je bil prestavljen, Franc Jarh, načelnik materialnega skladišča južne železnice.

Manire „kneza“ Windischgraetza. V nedeljo popoldne sta se vozila dva „kneza“ Windischgraetza iz Konjic v Poljčane in sicer v prvem razredu. V svojem pogovoru sta prišla tudi na našega gener. Maistra. Pri tem je starejši „knez“ vstal, vzdignil zadaj površnik ter se namrdnil kakor pav. Mi nismo vedeli, da imajo v knežjih rodbinah tako malo olike in da je njihova vzgoja tako slaba. Mislimo, da bi ne bilo slabo, če bi pri nas nekoliko opustili oni strah, ki ga imamo pred raznimi bivšimi grofi in knezi. In ravno za Windischgraetza bi bilo zdravo, če bi naša vlada nekoliko bolj rapela vajeti. Člani te rodbine se popolnoma javno vozijo, kamor se jim zljubi, in se celo javno bahajo, kako jim gre vlada na roko. In če pomislimo, da ima Windischgraetz precej ljudi zaposlenih, na katere danes tudi drugače vpliva, in da so ti ljudje v vednem stiku z našimi ljudmi, tedaj zahteva že ta okoliščina, da se tej gospodi nekoliko bolj gleda na prste in da se nekoliko zajezi njihovo naši državi sovražno počenjanje.

Pod državno nadzorstvo je postavljen trgovec Rudolf Kokoschinegg na Tegetthoffovi cesti. Za nadzornika je imenovan trgovec Karol Jančič. Skrajni čas!

Vojnospominska cerkev. Pri Sveti Magdaleni v Mariboru nameravajo zgraditi takozvano vojnospominsko cerkev. V to svrhu so ustanovili posebno družbo, ki zbira med našim ljudstvom člane in pa prispevke. Mi nimamo nič proti zgradbi cerkve in tudi nočemo morda pisati proti prispevanju, ker smo mnenja, da sme vsak državljan prosto razpolagati s svojim premoženjem. In celo vesehilo nas bo, če se bo v Mariboru zopet dvignila mogočna stavba slovenska. Vendar nam pa ne ugaja oklic, ki se razpošilja našim ljudem. Nočemo „komarje precejati“ — kakor pravi oklic — marveč hočemo opozoriti samo na en stavek, ki se glasi: „Poleg tega je Maribor v svetovni vojski pridobil kot bivši sedež najvišjega poveljstva južnozapradskega bojišča prav poseben pomen.“ Zdi se nam, da je ta prav poseben pomen le prav žalostno dejstvo za zgodovino našega Maribora in da je popolnoma neumestno, vzbujati reminiscence na grozodejstva, ki jih je uganjal zloglasni Evgen. Če se že gradi cerkev, naj se gradi v spomin naših padlih žrtev in pa v boljšo bodočnost naše Jugoslavije. Konečno moramo pa še prav ponižno pripomniti, da pri nas ni več tajnih svetnikov in ekselenc.

Jako milostno. Okrajni zastop pri Sv. Lenartu prosil je brzojavno višji šolski svet v Ljubljani, da naj priklopi okraj spet mariborskemu šolskemu nadzorniku. Na to utemeljeno prošnjo dobil je milostno rešitev pod št. 6449 ki pravi, da se je ta prošnja predložila poverjeništvu za uk in bogočastje, ki ji z razpisom dne 30. 4. 1919, št. 2148 za enkrat ni ugodilo, ki pa hoče posvetiti zadevi svojo pozornost. Zlato priznanje. Smo radovedni na to pozornost.

Sadovi hujskarij. Ravnokar izvemo, da so pri Sv. Marjeti ob Pesnici po noči 15. t. m. neznan hajduki popraskali in z živinskim blatom obmetali več razglasov o prejem sodu in pozivu k orožnim vajam. Ravno tako so storili z občinsko tablo, ki visi pri gerentu g. Mirko Vanda. Znano nam je, da se nemčurske hujskarije niso kmalu kje tako razpasle, kakor ravno pri Sv. Marjeti. Znamo tudi, da nemčurji ščuvajo prav vneto ravno tudi proti imenovanemu gerentu. A naše oblasti gledajo in mirno prebavljajo vse take čine! Žalostna majka!

Slovenska trgovska šola v Mariboru. V Mariboru se bo mesca septembra otvorila dveletna slovenska trgovska šola, ki se bo s časoma preustrojila v trgovsko akademijo.

Pozabljene mariborske znamenitosti. Večkrat sem mimo hodil. Napis „MUSEUM“ me je posebno mikal. V nedeljo sem točno pred deseto čakal, da mi bo prilika dana, da bom zagledal znamenitosti te zbirke Razgovarjal sem se z otroci, ki so z menoj čakali, vprašal sem jih, kaj bomo vidili. Odgovor je bil: opice in kače. Da otroci, zdrav razum tiči v vaših glavah! Videli ste materijo, jaz pa sem videl poleg materije tudi dušo opic in kač. Državni pravdnik pa naj kmalu konč napravi tem zbirkam, ki časovno spadajo v najsijsnejše čase avstrijske nemške in Stürgkh-Tisza-Bertholdovega vladovanja. Kdor hoče videti starega cesarja v različnih pozah z Viljemom, kronanega Karla s celo rodbino, ves slaven rod Habsburgovcev, vse nadvojvode, vojskovodje, zahvale na udanostne brzojavke, očeta Rena pretepačoč Francoze in mater Donavo pretepačoč del našega trojinskega naroda, ta naj se potruži v Reiserjevo ulico! Videl bo tamkaj tudi naše narodne prijatelje: odličnega politikastra Wastiana, največnega Rosseggerja in duhovitega vojnega pesnika Kernstocka! In morda bo čul iz nežnih otroških ust še žalostne besede, kakor sem jih jaz čul: „Siehst du den armen alten Kaiser!“ Poleg tega pa hrani muzej redke zbirke, ki bi dobre bile, da bi se jih pokazalo ljubim zaveznikom Italijanom, da bi se še bolj poglobilo nemško-italijansko bratstvo: pane Rudezky in Tegethoff pa srebrna žlica od Re d'Italia! V ostalom pa bi se dalo napraviti iz teh zbirke res mestni muzej. Odpraviti bi se mogel predvsem zloglasni mariborski nered, ki ga srečavaš posvodi in vselej. Narod ti bi bil hvaležen. Predavatelji naravoslovci je zgodovinarji pa najdejo v zbirkah hvaležno polje, da bi vzbudili spečo ljudsko maso.

Bela moka in kruh za Maribor. Vladni komisar dr. Pfeifer je s pomočjo prehranjevalnega ministra v Beogradu preskrbel za Maribor toliko fine domače in ameriške moke, da bodo prav kmalu odpravili nakaznice za kruh in moko. V par dneh pride v Maribor 25 vagonov moke. Cene bodo znatno nižje.

Pri Sv. Urbanu. Izlet k Sv. Urbanu se je izborna obnesel. Ob potu so bile hiše okrašene z nar. zastavicami in napisom »Graški Slovenci pozdravljeni«. Ob deseti uri je pri maši popeval moški zbor in ob koncu se je peja narodna »Lepa naša domovina«. V bližni gostilni so se gostje okrepčali z dobro kapljico. Omizje francoskega tečaja je bilo okrašeno z narod. zastavicami kakor tudi z francosko trikoloro. V nagovoru je g. Mohorko pozdravil zastopnika naših zaveznikov dr. Reverdy in učitelja Mr. Moulis, in ostale udeležence z pozdravom »Elèves français-Slovenes soyez les bienvenus«. Pozdrav je veljal drugič vsem našim članom službeno odsotnim ter somišljenikom. Nakar se je navzoči francoski učitelj zahvalil, da je srečen bivati med Slovenci in posebno v tej veseli družbi in povdarjal da je prijateljstvo Francozov nam ugotovljeno. Potem so gospodične zapele nekaj naših narodnih pesmi kot »Po jezeru, Hej Slovenci itd.« Okolo 15. ure so se odslovlili od Sv. Urbana z pesmijo Preljubi Sv. Urban, Ti dober naš mejaš, V goricah ti stanuješ in žlahtno vince imaš. Sprejela se je rezolucija, da se priredi dan pot lastnim naslovom — A bientôt.

Sramotni oder. Svoji dolžnosti, braniti domovino ob času nevarnosti odtegnili so se sramotnim ubegom sledeči vojaški obvezanci: Poddeset: Repnik Janez Pivola (Maribor); topničarji: Ručman Anton, Družmirje (Slov. Gradec), Bračič Karl, Negova (Ljutomer), Bergles Josip, Račje (Maribor), Jagodič Simon, Erjavica (Ptuj), Janžič Rudolf, Hoče (Maribor), Nakončič Albin, Sabotin (Gonica), Bohinec Josip, Veljčane (Ljutomer), Poljanec Abžij, Drsteja (Ptuj), Babšek Jurij, Majserg (Ptuj)

Italijani so veliko število Jugoslovancev internirali in zaprli v različne ječe. Da se tem nesrečnikom odpočije in svoječasno odškoduje, kar vsekakor zaslužijo, je v to potrebno točna statistika vseh slučajev. Podpisana

pisarna prosi vse one osebe, ki so jim taki slučajji znani, naj točno naznanijo pismenim potom ime in priimek žrtve italijanskega nasilstva, starost, datin internacije ali aretacije, vzrok v kolikor je poznan, kraj, kje je, oziroma kje je bila dotična oseba internirana ali zaprta, ali je že sedaj svobodna, in vse podrobnosti, ki so važne za presojanje služaja, končno če je bila bitožena ali celo obsojena, radi česar se je to zgodilo. „Pisarna za zasedeno ozemlje“, Ljubljana, Plazakova ulica 3/l.

Amerika za naše otroke. Deželna vlada v Ljubljani dobi potom ameriške misije različna redilna živila, katera so podarile Združene države Severne Amerike kot pobiljšek našim ubogim otrokom. Ti pobiljški obstojajo iz sladkorja, kakava, kondenziranega mleka in riža. Da bo mogoče ta živila primerno razdeliti, se pozivljajo revni stariši vseh otrok do 14 let, da iste priglasijo na podlagi krstnega lista pri krušni izdaji na Rathausplatz št. 6.

Nabiranje dobrovoljnih prispevkov za koroške begunce. Gospod Edmund Planinšek, vodja zavarovalnega oddelka sklada vojaških vdov in sirot v Mariboru, Sodnijska ulica št. 14, je od deželne vlade za Slovenijo pooblaščen med ljudstvom uvesti nabiranje dobrovoljnih prispevkov za koroške begunce in sirote padlih na koroški fronti. Imenovani vodja se je v to svrhu stavil meni za mesto Maribor na razpolago in bo prišel med prebivalstvom in pri zavodih prispeke nabirati. Obveščam o tem prebivalstvo s prošnjo, da g. Planinška in njegove pooblaščenice nabiralce po najboljši moči podpira in s tem omilji usmiljenja vreden položaj koroških mučencikov. Dr. Pfeifer.

Aretilali so dr. Raifa Valentina in dve mestni slugi, ker so na sumu, da so izvršili več nepoštenosti.

Sladkor so hoteli izvažati. Policija je v mestnem vrtu aretilala Franca Eferl in Marijo Danko, ki sta imela 5 vreč sladkorja v vrednosti 3400 kron. Hoteli sta ga vtihotapiti v Nemško Avstrijo.

Oddaja tobačnih trafik v mariborskem preglednem okraju finančne straže. Oddaja se nastopne trafike: Maribor, Grajski trg št. 7, Jamščina treba plačati pred izročitvijo ponudbe 400 K. Trafikantski dobiček je znašal v enoletnem času 4378 K 31 v; Franc Jožefova cesta št. 55, jamščina 500 K, enoletni dobiček 4946 K 54 v; Franc Jožefova cesta št. 9, jamščina 200 K, dobiček 2176 K 83 v; Magdalenski trg št. 2, jamščina 600 K, dobiček 6199 K 64 v; Meje št. 14, jamščina 750 K, dobiček 7486 K 58 v; Tegetthoffova ulica št. 9, jamščina 750 K, dobiček 7524 K 29 v; Tegetthoffova ulica številka 42, jamščina 800 K, dobiček 8444 K 43 v; Tržaška cesta št. 42, jamščina 300 K, 3056 dobiček K 72 v; Tržaška cesta št. 13, jamščina 500 K, dobiček 5164 K 16 v; (Prošnje do 11. junija ob 10 dopoldne.) Kamnica št. 117, dobiček 955 K; Karčovina št. 151, jamščina 100 K, dobiček 1371 K 46 v; Spod. Hoče št. 74, dobiček 359 K 25 K. Račje št. 43, jamščina 100 K, dobiček 1151 K. Kumen št. 40, dobiček 403 K 39 v; Limbuš št. 41, jamščina 100 K, dobiček 1339 K 30 v. Ruše št. 27, jamščina 200 K, dobiček 2413 K 10 v; Nova vas št. 9, občina Radvinje, dobiček 405 K 75 v. Pobrež, Pokopališka ulica št. 3, dobiček 470 K 67 v. Sličnica št. 13, dobiček 466 K 54 v. Štrihovec št. 23, dobiček 967 K 28 v. Občina Selnica ob Dravi št. 105, jamščina 450 K, dobiček 4626 K 98 v. Zgor. Bistrica št. 16, dobiček 214 K. Peki št. 9, dobiček 375 K 11 v. Peki št. 25, dobiček 415 K 93 v. (Prošnje do 12. junija ob 10. dopoldne.) Marhaška vas št. 3, dobiček 605 K 83 v. Poljčane št. 6, dobiček 413 K 92 v. Pragersko št. 52, dobiček 637 K 73 v. Zgor. Pulgava št. 64, dobiček 384 K 90 v. Lormacek 637 K 73 v. Zikarce št. 49, dobiček 392 K 76 v. Sv. Trojica v Slov. goricah št. 39, dobiček 311 K 55 v. Sv. Lenart v Slov. goricah št. 14, dobiček 550 K 77 v. Zamarkova št. 11, dobiček 335 K 28 v. Spod. Voličina (Sv. Rupert), dobiček 214 K 14 v. Studenca pri Mariboru, Okrajna cesta 9, dobiček 1407 K 90 v. Šolska ulica 6, dobiček 1556 K 73 v. Prošnje do 13. junija

ob 10. dopoldne. — Tiskani uradni ponudbeni obrazci in zavrtki se dobe pri finančnem okrajnem ravnateljstvu in pri oddelkih finančne straže brezplačno. Invalidi iz zadnje vojne, vdove in sirote po padlih ali umrlih vojakih (častništva in moštva) imajo ob določenih pogojih prednost pred vsemi drugimi prosilci.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Naše meje določene.

Beograd, 18. maja 1919. Prve dni prihodnjega tedna bodo predložene delegatom Nemške Avstrije točke mirovne pogodbe v podpis. Severna meja kraljestva SHS je striktno določena in bo šla čez Špilje. Na Koroškem v takozvani celovški kotlini bo plebiscit pod kontrolo antante in Jugoslavije. (Kdaj se ta plebiscit izvrši, ni povedano). Reka pripade kraljestvu SHS, Italija pa dobi kot kompenzacijo otok Somali.

LDU. Pariz, 18. maja 1919. Reuterjev urad poroča: Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo je že dogotovljena. Klavzule o odgovornosti za vojno so skoro iste kakor v nemški pogodbi. Bivšega cesarja Karla pa ne bodo obtožili.

Koroška fronta.

LDU. Ljubljana, 19. maja 1919. Ljubljanski dopisni urad poroča 18. t. m. ob 10 uri dopoldne iz uradnega vira: Južno od Spod. Dravograda ter v Dravski dolini so se 17. t. m. približale nemške patrulje našim predstražam ter jih nadlegovale s streljanjem iz pušk in strojnic. Napadalni poiskusi so bili odbiti. Delovali sta obojestranski artiljeriji. Severno od Jezerskega sedla in na Jelenici smo prepodili sovražne patrulje. Položaj je neizpremenjen.

Ujeti jugoslovanski častniki.

LDU. Ljubljana, 19. maja 1919. V Špitalu ob Dravi so ujeti sledeči častniki: Kapitan Vidrih Oton in Badina Rudolf; nadporočniki: Peterlin Makso, Legiša Radko, Rybaš Miloš, Tratnik Ferdinand, Prešern Dušan, Černe Janez; poročniki: Jenko Stojan, Jeršak Karel, Urbas France, Šturm Karol, Kurent Andrej, Gogala August, Zaherl France, Glajb Andrej; praporščaki: Premrov Viljem, Turk Jakob in Vukšinič Martin.

Medicinski fakulteti v Beogradu in v Ljubljani.

LDU. Beograd, 19. maja 1919. Vlada je sklenila ustanoviti medicinsko fakulteto v Beogradu in v Ljubljani. V ta namen se osnuje posebna strokovna komisija.

Naše brodovje.

LDU. Pariz, 19. maja. Kakor se govori, bo dobila Italija od bivšega avstroogrškega trgovskega brodovja 15 odstotkov kot odškodnino za 380.000 ton, ki so jih Italijanci izgubili med vojno. Brodovje bo pripadlo Jugoslaviji.

Naša mornarica.

LDU. Beograd, 19. maja. Za prvega kontreadmirala je imenovan Dragotin Prica.

Zveza med Reko in Jugoslavijo.

LDU. Zagreb, 19. maja. Kakor poročajo z Reke, je zopet obnovljena direktna zveza med Reko in Jugoslavijo, ki je bila šest mesecev prekinjena.

Malinov sok

samo s pravim sladkorjem kupim večjo količino. V alja k, kavarna »Central«, Maribor.

Kupim vsako innožino

rezanega, otesanega in okroglega smrekovega in jelkega lesa. Ponudbe na tvrdko 14-1

Drago Kobi

Maribor, Franca Jožeta cesta 15.

Podpisujte drž. posojilo!

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

☛ priporoča se občinstvu. ☚

Semena

vrtinarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni **M. Berdajs, Maribor ob Dr.**

Solijin trg

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z la. referencami.

Import in Export
Ferdo Sert, Maribor
Koroška cesta 21.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah, kavarnah in brivnicah „Mariborskega delavca“!

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalnici in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki fer vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravištvu „Mariborskega delavca“.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schifko Marija, Melje „
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodnji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Hrvatska trgovinska banka d. d. u Zagrebu.

Poziv na supskripciju!

U izvršenju zaključka izvanredne glavne skupštine dioničara Hrvatske trgovinske banke u Zagrebu od 17. travnja 1919., kojim se povisuje dionička glavica od K 12.000.000 na K 30.000.000—, predajemo ovime na temelju dane nam ovlasti javnoj supskripciji 60.000 komada novih dionica glasećih na donosioca po K 200— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 12.000.000— pod slijedećim uvjetima:

1. Posjednicima starih dionica pridržaje se 40.000 komada novih dionica i to tako, da svakome dioničaru pripada pravo na 3 stare dionice optirati 2 nove uz cijenu od K 240— po komadu nove dionice zajedno sa 5% kamatima od 18. jula 1918. do dana isplate.
2. Nedioničarima (novim potpisateljima) i starim dioničarima, za dionice, koje žele potpisati preko broja, koji im pripada u razmjeru na 3 stare 2 nove se 20.000 komada dionica po tečaju od 270— za dionicu od K 200— nominalnih, sa 5% kamata od 18. jula 1918.
3. Rok supskripcije svršava sa 30. majem 1919.
4. Nove dionice imaju kupon za prvu poslovnu godinu, te im pripada pravo na dividendu za istu.

5. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, najkasnije ali do 30. maja t. g.

Uplate za nedodijeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3½% kamata od dana uplate do povratka novca.

6. Prijave primaju:

Hrvatska trgovinska banka d. d. u Zagrebu i njena podružnica u Osijeku, te Ljubljanska kreditna banka u Ljubljani i njene podružnice u: Splitu, Celovcu, Mariboru, Celju in Sarajevu.

7. Posjednici starih dionica, koji u smislu točke 1. žele optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta supskripcije medjutomnice starih dionica, uz točnu oznaku brojeva istih.

8. Repartaciju dionica supskribiranih u smislu točke 2., pridržaje sebi ravnateljstvo.

9. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavice.

U Zagrebu, 8. svibnja 1919.

Ravnateljstvo Hrvatske trgovinske banke d. d. u Zagrebu.